

“หลักประกันของ ... หลักประกันสัญญา” ... ต้องถูกต้องตามเงื่อนไข ครับ !

โดย นายปกรครอง

หลักประกันของและหลักประกันสัญญาไม่ว่าจะเป็นเงินสด หรือเช็ค หรือหนังสือค้ำประกันของธนาคาร ถือว่ามีความสำคัญต่อกระบวนการจัดหาพัสดุของหน่วยงานภาครัฐเพื่อเป็นหลักประกันความเสียหายอันอาจเกิดขึ้นจากการที่ผู้เข้าเสนอราคาหรือผู้ที่ได้รับเลือกให้เข้าทำสัญญาไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ที่ประกาศกำหนดไว้

สำหรับหลักประกันเป็น “หนังสือค้ำประกัน” โดยปกติเงื่อนไขจะกำหนดให้ใช้หนังสือค้ำประกันที่ออกโดยบริษัทเงินทุนหรือบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการพาณิชย์และประกอบธุรกิจค้ำประกันตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทย

ในกรณีที่ส่วนราชการประกาศประกวดราคาจ้างหมวดวิธีทางอิเล็กทรอนิกส์ ถ้าผู้เสนอราคานำหนังสือค้ำประกันที่ผิดเงื่อนไข (ซึ่งไม่ได้ออกโดยบริษัทเงินทุนหรือสถาบันการเงินที่อยู่ภายใต้การกำกับของธนาคารแห่งประเทศไทย) มาเป็น**หลักประกันของ**และ**หลักประกันสัญญา** โดยในชั้นการพิจารณาคุณสมบัติเบื้องต้นที่จะเป็นผู้มีสิทธิเข้าเสนอราคา คณะกรรมการประกวดราคาไม่ได้ทำการตรวจสอบหนังสือค้ำประกัน (หลักประกันของ) จนกระทั่งผู้เสนอราคาดังกล่าวได้รับคัดเลือกให้เข้าทำสัญญาและได้นำหนังสือค้ำประกันที่ผิดเงื่อนไขมา**เป็นหลักประกันสัญญา**

ประเด็นที่น่าสนใจ คือ สัญญาหลักประกันของเป็นโมฆะหรือไม่ และส่วนราชการผู้จัดหาพัสดุสามารถยกเลิกการประกวดราคาและเรียกร้องค่าเสียหายจากหลักประกันของดังกล่าวได้หรือไม่

ศาลปกครองสูงสุดได้วินิจฉัยการเกิดขึ้นของ “สัญญาหลักประกันของ” ไว้ว่า

ประกาศประกวดราคามีลักษณะเป็นคำเสนอให้ผู้ประสงค์จะเข้าเสนอราคาปฏิบัติตามเงื่อนไขของการเสนอราคาตามที่กำหนด ผู้เสนอราคาที่ได้ลงนามทำข้อตกลงในหนังสือแสดงเงื่อนไขการซื้อหรือการจ้างและนำหนังสือค้ำประกันมาวางเป็น**หลักประกันของ** ถือว่าผู้เสนอราคาดังกล่าวตกลงยินยอมผูกพันตนตามประกาศโดยการแสดงเจตนาสนองรับคำเสนอ ก่อให้เกิด “สัญญาหลักประกันของ” ระหว่างหน่วยงานผู้ประกาศประกวดราคากับผู้เสนอราคาและมีผลผูกพันผู้เสนอราคาต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขในสัญญาดังกล่าว

แต่การที่คณะกรรมการประกวดราคาปฏิบัติหน้าที่บกพร่องในการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้เสนอราคาใบเสนอราคาและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ เป็นกรณีที่คณะกรรมการไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบว่าด้วยการพัสดุและเป็นเรื่องที่ต้องรับผิดชอบต่อหน่วยงานผู้ประกวดราคา ไม่ได้มีผลต่อความสมบูรณ์ของสัญญาหลักประกันของแต่อย่างใด

สัญญาหลักประกันของมีผลสมบูรณ์และผูกพันคู่สัญญา ไม่ได้ตกเป็นโมฆะ

หากผู้เสนอราคาที่ได้รับคัดเลือกเป็นผู้ชนะการประกวดราคาดังกล่าวเข้าทำสัญญา โดยนำหนังสือค้ำประกันสัญญาที่ผิดเงื่อนไขมา**เป็นหลักประกันสัญญา** และไม่นำหนังสือค้ำประกันสัญญาที่ถูกต้องมา**เป็นหลักประกันสัญญา**แทน ทำให้ไม่สามารถเข้าทำสัญญา

ส่วนราชการสามารถยกเลิกการประกวดราคานั้นได้ และถือว่าผู้เสนอราคาที่ยกเลิกการประกวดราคาผิดสัญญาหลักประกันของ ส่วนราชการจึงมีสิทธิเรียกหลักประกันของได้ทันที (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๖๔๓/๒๕๖๐)

คดีนี้เป็นอุทาหรณ์ที่ดีสำหรับผู้ประกอบกิจการภาคเอกชนที่ประสงค์ที่จะเข้าเสนอราคาหรือเมื่อได้รับเลือกให้เป็นผู้ชนะการประกวดราคาในกระบวนการจัดหาพัสดุกับส่วนราชการแล้วก็ตาม จะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประกาศอย่างเคร่งครัดและจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเสนอเอกสารหลักฐานให้ถูกต้องตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้เพื่อไม่ให้เสียโอกาสที่จะเข้าร่วมทำสัญญากับส่วนราชการ (ปริทัศน์คดีปกครอง ได้ที่สายด่วนศาลปกครอง ๑๓๕๕)